

Gemeenteraad Steenwijkerland
Postbus 162
8330 AD STEENWIJK

zaaknummer

behandeld door René Sturre

uw brief/kenmerk

bijlage(n)

datum 30 juli 2018

onderwerp Stand van zaken uitvoeringsagenda visie binnenstad Steenwijk

Geachte leden van de gemeenteraad,

Samen maken we de stad mooier. Dát is de slogan die we gebruiken bij alle projecten die we in de binnenstad van Steenwijk uitvoeren. De eerste resultaten daarvan zijn zichtbaar. De straten zijn opgeruwd, er is een prachtige stadstuin gerealiseerd en de voorbereidingen voor de herinrichting van de Markt zijn in volle gang. Het 'samen' nemen we serieus. Daarom communiceren we als drie gezamenlijke partijen (Steenwijk Vestingstad, hierna te noemen SV, Vereniging Bewoners Centrum Steenwijk, hierna te noemen VBCS en de gemeente Steenwijkerland) onder één paraplu met één gemeenschappelijk beeldmerk.

CENTRUM STEENWIJK
samen maken we het mooier!

Met vertrouwen in en respect voor elkaar wordt samen gewerkt aan het versterken van de binnenstad van Steenwijk. In deze brief geven wij u de stand van zaken en inzicht in de projecten die op stapel staan. Temeer daar u in het recente verleden hierover een aantal besluiten heeft genomen.

Visie binnenstad

Met als doelstelling het realiseren van een aantrekkelijke binnenstad is door SV, VBCS en de gemeente Steenwijkerland een integrale visie op de binnenstad van Steenwijk opgesteld. Deze visie, voorzien van een uitvoeringsagenda, is op 28 februari 2017 door u vastgesteld. Daarbij heeft u ook de stelpost van € 2.245.000 vrijgegeven. Samen met de door u op 31 mei 2016 beschikbaar gestelde middelen (impulsgelden), zijn er investeringsmiddelen beschikbaar voor de uitvoering van deze visie.

Het economisch functioneren van de binnenstad staat onder druk als gevolg van diverse ontwikkelingen. Er zijn (ook) andere dragers nodig die de binnenstad aantrekkelijk houden. Dit wordt vooral gezien in de vrijetijdseconomie en de cultuur(historie), waarbij het gaat om beleving en sfeer. De kansen voor de binnenstad van Steenwijk liggen vooral in het uitbouwen van het toeristisch potentieel en de kwaliteiten van de stad. Inzet is om de identiteit (DNA) van Steenwijk en daarmee het onderscheidende profiel te versterken. Deze identiteit laat in fysieke zin te wensen over. De vestingstad wordt nog onvoldoende beleefd en herkend. De inzet is erop gericht om samen met betrokken partijen de unieke en onderscheidende eigenschappen zo te positioneren dat relevante doelgroepen voor de stad kiezen.

Aanbesteding Markt

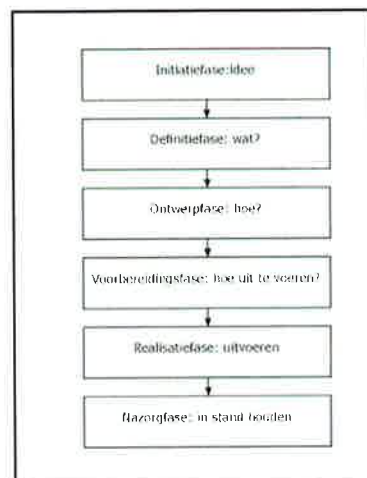
De aanbestedingen voor de herinrichting van de Markt zijn op de voornaamste onderdelen gestart, volgens de kaders van uw raad. Er is gehandeld naar de aanbestedingswetten, waardoor we ook kunnen starten met de uitvoering op hoofdzaken.

Als we het gehele plan echter conform de ambities willen uitvoeren, zien we dat we wat uit de band gaan lopen door tegenvallende aanbestedingsresultaten, in verband met een aantrekkelijke markt. Dat betekent dat we na de zomer met keuzes naar uw raad komen om te kijken welke afwegingen u binnen het budget wilt maken.

De projecten

De visie richt zich op drie thema's (toeristische potentie, ruimtelijke kwaliteit en aanbodstructuur & leegstand). Elk thema kent een aantal projecten die onder leiding van een gemeentelijk trekker in samenwerking met SV en VBCS worden uitgevoerd. De projecten bevinden zich in verschillende fasen. Voor 2018 worden de volgende projecten uitgevoerd. Per thema worden de projecten hieronder nader toegelicht.

Thema	Project	Fase
Toeristische potentie	"Verhaal van Steenwijk"	initiatief
Toeristische potentie	verkenning "stadsherstel 2.0"	initiatief
Toeristische potentie	Musea	initiatief
Toeristische potentie	Marketing 2.0	
Ruimtelijke kwaliteit	Bereikbaarheid - Herijking transponderbeleid - Fietsparkeren	initiatief
Ruimtelijke kwaliteit	Onderzoek en plaatsen pollers	definitie
Ruimtelijke kwaliteit	Herinrichting Markt	voorbereiding
Ruimtelijke kwaliteit	Stadstuin	realisatie
Ruimtelijke kwaliteit	Dynamisering RamsWoerthe	initiatief
Aanbod/leegstand	Stedelijke kavelruil/ compacte stad/transformatie	voorbereiding
Aanbod/leegstand	Versterken economie binnenstad (branchering/leegstand/ondernemerschap)	initiatief

In overleg met SV en de VBCS is een aantal prioritaire projecten benoemd. Projecten waar we extra vaart achter zetten. Het gaat dan om:

- Verhaal van Steenwijk
- Musea
- Compacte stad
- Marketing/promotie

Deze prioritaire projecten bevinden zich in de initiatieffase en zijn van belang voor het ruimtelijk economisch functioneren van de binnenstad. In de samenwerking met de partijen én de samenleving komt hier het accent op te liggen.

Thema stimuleren toeristische potentie

Belangrijk en dragend project is "het verhaal van Steenwijk". Het verhaal, of de verhalen van Steenwijk moeten worden beleefd, gezien en gehoord in de binnenstad. Opgave is dan ook om het verhaal/de verhalen ruimtelijk te vertalen. Onder leiding van het Kunstenlab Deventer/Atelier Overijssel zijn hiervoor de eerste stappen gezet, nl. het verkennen van de kernwaarden van de binnenstad waarop de verhalen gebaseerd en uitgewerkt worden. Want, hoewel het grote verhaal al wel is bepaald, hebben we nog een echt kader nodig om nieuwe ideeën en voorstellen aan te toetsen.

Kernwaarden vormen in samenhang de onderscheidende identiteit van een stad of gebied en zijn daardoor uniek. Zij zijn de drager van alle verhalen en vormen het kader en vertrekpunt voor nieuwe ontwikkelingen.

In twee inspirerende sessies met vertegenwoordigers van musea, de commissie beeldende kunst, ondernemers en bewoners zijn deze kernwaarden verkend. Een waardevol proces, dat veel energie gaf. De resultaten zullen we na de zomer breder in de samenleving terugleggen.

Het verhaal van Steenwijk staat niet op zichzelf, maar is gerelateerd aan andere ruimtelijke projecten. Het raakt bijvoorbeeld de musea. Nu de toekomst van het kermis- en circusmuseum ongewis is, het Stadsmuseum onlosmakelijk verbonden is met het verhaal van Steenwijk, wordt als eerste stap het ambitieniveau bepaald. Dit zal uitgewerkt worden in locatie(s), collecties en organisatie. Hierbij wordt uiteraard ook Hildo Krop betrokken.

Marketing 2.0

Onbekend maakt onbemind. Het is belangrijk te laten zien en te ervaren wat er te beleven valt in de stad. We zetten in op beleving, zodat bezoekers de sfeer en de historie van de stad kunnen 'proeven'. Maar het gaat om meer. We zetten in op logische routes die de mooie plekken met elkaar verbinden, waarbij de relatie met het station als toegangspoort voor het gebied én de binnenstad niet uit het oog wordt verloren. Onder de titel marketing 2.0 wordt hier invulling aan gegeven. Uiteraard spelen daarbij de kernwaarden van de stad een rol. We werken hierbij samen met onze gebiedspartners (Stichting Weerribben-Wieden en Marketing Oost). Onze inzet is erop gericht om (potentiële) toeristen op alle momenten in de customer journey (bezoekersreis) te interesseren in Steenwijk als bestemming of onderdeel van een vakantie in de regio.

Thema Ruimtelijke kwaliteit

Een mooi project binnen dit thema is de herinrichting van de Markt. Met SV, VBCS en gebruikmakend van uw eerdere opvattingen en de diverse reacties van bewoners/bezoekers hebben we de uitgangspunten voor de herinrichting verder uitgewerkt. In het raadsvoorstel van 28 februari 2017 over de herinrichting van de Markt zijn deze uitgangspunten onderbouwd aan u voorgelegd. Nadat u de integrale visie heeft vastgesteld, zijn de plannen voor de Markt samen met SV en de VBCS verder

vormgegeven. Er is nadrukkelijk rekening gehouden met de wens voor meer 'groen en blauw' op de Markt. Op het gelijkvloerse plein komen bomen en een fontein. De parkeerplaatsen verdwijnen. In het voorjaar van 2017 zijn de voorbereidingen voor de herinrichting van de Markt gestart. Een werkgroep bestaande uit deelnemers van de VBCS, SV, gemeente en het Stadsmuseum, hebben een plan opgesteld dat op 6 december 2017 aan de bewoners is gepresenteerd. Op 19 december 2017 heeft u kennisgenomen van het eindontwerp en aanvullende dekkingsmiddelen beschikbaar gesteld. De dekking werd gevonden in de begroting van de visie op de binnenstad, aangevuld met middelen binnen de disciplines die daarvoor gerechtvaardigd zijn, te weten: groen, wegen, riolering, duurzaamheid, openbare verlichting en economische activiteiten.

Stadstuin

Dit jaar is begonnen met de realisatie van de stadstuin "het Nettelbosch". Inmiddels is deze prachtige tuin gereed en daarmee de verleende provinciale subsidie veilig gesteld. Onderdeel van dit project is de, aan andere kant van de Onnapoort gelegen locatie "het Molentje". De oude peuterspeelzaal is gesloopt en bij de sloopwerkzaamheden kwam een middeleeuws pleintje tevoorschijn. Deze ontdekking leverde tal van positieve reacties op. Deze reacties zijn mede een bevestiging van onze koers de geschiedenis van Steenwijk als vestingstad meer te etaleren. Samen met de omgeving worden plannen ontwikkeld voor behoud van dit plein. De tuin, het middeleeuws plein en de herinrichting van de Markt zijn stuk voor stuk belangrijke beeldbepalende projecten die zorgen voor een aantrekkelijk centrum.

Wandelend over de stadswal ziet het stadsbeeld er door het Nettelbosch en het middeleeuws plein er een stuk aantrekkelijker uit. Temeer daar ook het 'gat' in de bebouwing in de Onnastraat is gevuld met woningbouw.

Rams Woerthe

Onder de titel dynamisering van het park Rams Woerthe wordt ingezet om het prachtige park meer te betrekken bij de binnenstad. Het park wordt in één adem genoemd als een van de kwaliteiten van de stad naast de toren, de wallen en de Markt. De monumentale wallen, de bloemenpracht in de stadstuin en het uitnodigende verblijfsklimaat op de Markt zullen samen met het park een aantrekkelijk verblijfsklimaat opleveren. Het park vraagt om meer dynamiek in gebruiksmogelijkheden en activiteiten. Zo ontstaan ook goede mogelijkheden om de theekoepel goed te kunnen exploiteren.

Bereikbaarheid

Belangrijk onderdeel van het thema ruimtelijke kwaliteit is de bereikbaarheid van de binnenstad. Hoe houd je de stad met de auto bereikbaar, wie mag wanneer met de auto in het voetgangersgebied komen en hoe verbeter je het verblijfs- en leefklimaat in de stad. Ondernemers en bewoners hebben zich kritisch uitgelaten over de uitgifte van ontheffingen die de toegang tot de stad regelen. Gezamenlijk is men van mening dat de verordening aanpassing verdient, zodat de toegang wordt beperkt tot degene die er ook echt moet zijn. De eerste gesprekken hierover met bewoners en ondernemers zijn geweest, met goede intenties om goede afspraken te maken (eerlijk en simpel).

Er wordt overlast ervaren van doorgaand verkeer door de Molenstraat, Onnastraat, Markt en Koningstraat. De bewoners vragen om deze overlast te beperken door het afsluiten van deze weggedeelten door pollers te plaatsen in de Scholestraat en de Onnastraat. Gezien de mogelijke effecten op de bereikbaarheid van woningen en bedrijven in de directe omgeving, dient er ruim draagvlak te zijn over afsluittijden en gebruiksbependingen (bij bewoners, ondernemers, kerk en school). Deze draagvlakpeiling wordt dit jaar opgestart. Het plaatsen van de pollers is financieel meegenomen in het door u beschikbaar gestelde krediet voor de herinrichting van de Markt.

In uw vergadering van 19 december 2017 hebben we een toezegging gedaan om onderzoek te doen naar de mogelijkheid van een bewaakte fietsenstalling in de binnenstad van Steenwijk. Op basis van een uit te voeren inventarisatie (hoeveel, waar, wanneer) en een verkenning bij bewoners en bezoekers zullen wij dit nader uitwerken. Indien er behoefte bestaat zullen we daarbij kijken naar een geschikte locatie en onderzoeken we op welke manier een dergelijke bewaakte fietsenstalling werk of werkervaring kan opleveren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Thema Aanbodstructuur en leegstand

Belangrijk uitgangspunt is om het winkelgebied te concentreren in een kleiner gebied. Bij leegstand is niemand gebaat. Zeker niet als je een binnenstad aantrekkelijk en levendig wilt houden. We zetten in op een compact winkelgebied en een inzet op de hoofdas. Dit vraagt tegelijkertijd om het maken van keuzes en het actief uit de markt halen en/of transformeren van winkelloppervlak elders. We hebben verkend of het instrument stedelijke kavelruil ingezet kan worden als instrument dat hieraan kan bijdragen. De binnenstad van Steenwijk maakte in 2017, naast 9 andere projecten, deel uit van de landelijke pilot Stimuleringsprogramma Stedelijke Kavelruil (SSKR), een samenwerkingsverband tussen het ministerie van Infrastructuur en Milieu en het Kadaster. De pilot was bedoeld om praktijkervaring op te doen met het instrument kavelruil.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Onder leiding van een onafhankelijke centrummanager is een proces voorgesteld van “collectief naar individueel niveau”. Het voornemen was om op basis van gesprekken met individuele eigenaren interessante ruilingen te maken die met een alternatief programma (wonen/zorg) op financiële haalbaarheid zouden worden getoetst. Vooralsnog is er geen centrummanager aangesteld om deze pilot uit te voeren. Dit vanwege de mogelijke komst van een hypermarkt op het bedrijvenpark Eeserwold. SV ziet deze ontwikkeling als zeer dreigend voor het economisch functioneren van de binnenstad. En alhoewel er meer gemeenschappelijkheden zijn dan verschillen, is gezamenlijk gemeend de pilot niet in de praktijk uit te voeren. Het werd niet aannemelijk geacht dat eigenaren medewerking zullen verlenen aan de pilot, gedurende de procedure bij de Raad van State. De door u op 31 mei 2016 voor dit doel beschikbaar gestelde impuls gelden zijn dan ook nog niet ingezet.

Toch kijken we terug op een geslaagde pilot. De pilotstatus heeft geleid tot waardevolle gesprekken, contacten en netwerken op lokale, regionale en nationale schaal, die hun nut hebben bewezen. Op lokale schaal is er belangstelling vanuit lokale marktpartijen/eigenaren en een bank. Er zijn waardevolle gesprekken gevoerd tussen gemeente en enkele eigenaren in de binnenstad. Tevens is, met toepassing van het instrument stedelijke kavelruil en de daarbij vooraf opgestelde analyse, bij ondernemers en eigenaren besef en urgentie ontstaan dat er ingrijpende keuzes gemaakt dienen te worden over het krimpen en concentreren van het winkelareaal en het transformeren van winkels. De aanpak heeft landelijke aandacht gekregen (o.a. publicatie in Binnenlands Bestuur) en er hebben een aantal interessante (praktijk)bijeenkomsten plaatsgevonden met andere gemeenten en experts (waaronder de landelijke klankbordgroep stedelijke kavelruil, die over veel kennis en een groot netwerk beschikt). Dit heeft geleid tot goede contacten (ook nu nog!) en kennisuitwisseling.

Met SV zullen we ons inzetten voor het realiseren van een compact centrum. Het is immers niet voor niets benoemd als prioritair project. We zullen hierbij gebruikmaken van een aan te stellen centrummanager met kennis en ervaring van de vastgoedsector. Of we daarbij het instrument stedelijke kavelruil zullen inzetten, zal blijken na de gesprekken en op te stellen analyses van het centrumgebied. Deze analyses geven een actueel inzicht in het economisch functioneren van de binnenstad. In samenwerking met SV wordt een quick scan opgesteld op basis van een aantal parameters (o.a. leegstand, koopstromen enz.). Voorbereidingen hiervoor zijn reeds getroffen.

Communicatie

Juist omdat de binnenstad van Steenwijk van ons allemaal is, richten we ons in onze communicatie op een brede doelgroep van o.a. inwoners, ondernemers, betrokken organisaties, bezoekers, toeristen en andere belangstellenden. Natuurlijk hebben we daarbij speciale aandacht voor de bewoners en ondernemers van de binnenstad. Meedenken en meepraten zijn bij alle projecten onze sleutelwoorden. Per project gaan we met elkaar kijken hoe we daar op een goede manier vorm en inhoud aan geven.

Wát we doen, maken we zichtbaar. En doen we op verschillende manieren; fysiek en digitaal. Met middelen die zich al bewezen hebben, met social media en aanvullende instrumenten die tot interactie leiden. Daarbij maken we gebruik van elkaars kanalen en houden we het laagdrempelig. De binnenstad is tenslotte van ons allemaal.

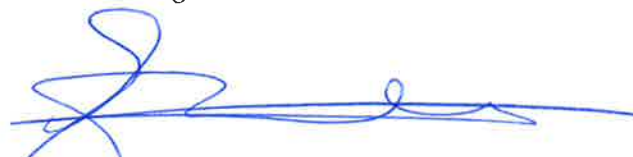
In vertrouwen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Burgemeester en wethouders van Steenwijkerland,

de secretaris,

de burgemeester,

b/a
Judith de Groot

Rob Bats